

en zusters van
un GELOOF in
geven voor dit
wat zij aan één
zoo hebt zij dat

onderh. art. 31)
vergadering van
en tot een daad-
m broeders en
or dit prachtige
rtigheid.

Verpleegsters en
nrichtingen van
Sanatoria zoo-
ve) als te HAR-

laatste tijd be-
aangepast aan

nd en opgewekt
arten en huizen
sters te Ermelo,

sters in de e.k.
wenden tot den
(verzorging van
r van 's Heeren-
nnige kinderen),
(opvoedingsge-
gen), den Direc-
minstituut), den
VANCK" (Chr.
ot de Directrice

o.
heid sollicitanten
ueel inlichtingen

erde Kerk
ELO:

RBEEK Praeses,
RBER Scriba.

TIKE
EVEN

r van de Com-
ber j.l. te Bata-
de vertegenwoor-
delijke pers.
te Batavia ont-

g van deze taak
„nationale taak”,
ed. Ref.) kunnen
a. Ik ben mij vol-
mijner woorden,
collega's als mijn
ele nederlandsche
ogenblik, waarop
gemaakt aan het

lossing te vinden,
osing en dit zal
eze alle betrokke-
met redenen mag
procedure in zijn
ednaan”.

taak uitsluitend
g zijn met gezond
wone menscheijk-
g Z. E. verder:
emene opmerkin-
ken, kan duidelijk
de voorbereidende
ng u daarvan, in
blikeinsche rege-
den”.

et hart:
g kan alleen maar
E oplossing wordt
elen met welke
t DEZE republiek
rtige moordenaars
en gebruik hebben
alabers. Een op-
vredigt, doet niet
ardigheid van het
menscheidom.

al stelde een onder-
den!) onschuldige
en kinderen, die
terneeringakampen
elating van deze
ng van hen, die
eming en verant-
ing en in-tuurige
E BEGIN van de

Ten derde: Toen — om maar een voorbeeld te noemen — de door de Japaneezen geïnterneerde vrouwen en kinderen door de Britsch-Indiërs uit Magelang haastig werden weggehaald (Oct. '45), stonden de indische families, die niet door den Jap geïnterneerd waren en dus buiten de kampen woonden, angstig smeeënd aan den weg, om ook mee te mogen. „Jullie worden den volgende keer gehaald”, werd hun toegesproken. Die volgende keer is nooit gekomen.

WAAR ZIJN ZE? Waar zijn die duizenden anderen, die verspreid woonden in groote en kleine plaatsen binnen het gebied van „de repoebliek”? Waar zijn ze, heeren onderhandelaars?

Waar zijn ze, driemanschap Schermerhorn, Logemann, Van Mook, welks naam eeuwig verbonden blijft aan een beleid „eenig” in de historie van het nederlandsche volk?

Verschuilt gij U achter den Engelschman, achter de publieke opinie in de wereld?

Elscht dan de wereld van Nederland, dat het weerloze onderdanen afgrijselijk laat doodmartelen?

Tenslotte: Men versta ons goed! Niemand onzer wil de rechtmatige verlangens naar ontvoogding en zelfstandigheid van de vele (let wel: VELE, want er is nergens EEN nog minder HET Indonesisch(e) volk) bevolkingsgroepen in de archipel onderdrukken.

Maar..... er is een bange strijd gestreden tegen hellemachters, die in blinde razernij moordden, martelden en terroriseerden.

In dien strijd hebben wij mede overwonnen. Waarvoor wij God nog dagelijks danken.

In dien strijd was het parool: niet onderhandelen, onvoorwaardelijke capitulatie!

En op Java en Sumatra?

Daar hebben de Soekarnoieten zich gelaafd aan dezelfde bron als Hitler, Mussolini en Tojo.

Hun gruwelen zijn nog weerzinwekkender: geen vuurpeleton, geen gaskamers, maar langzaam slachten, kinderen voor de oogen hunner ouders, daarna de ouders.

Hun slachtoffers zijn percentsgewijze nog talrijker. Wie maakt het nederlandsche volk dit nu eens duidelijk?

Wie weet er een middel om een door valsche propaganda misleid volk de oogen te openen?

Opdat het Professor Schermerhorn heel erg duidelijk worde, dat de publieke meening in Nederland NIET achter hem staat?

Omdat het parool eindelijk eens worde: niet onderhandelen, maar onvoorwaardelijke capitulatie!

En daarna?

Opruiming!

En dan?

Dan rotschieten een republiek, of wat anders. Wat maar het beste kan zijn voor den Javanen en Sumatranen.

G.

GEESTELIJKE ADVIEZEN

OPWEKKING TOT ZELFONDERZOEK IN DE PREDIKING.

Daar wordt van synodocratische zijde dikwijls geklaagd over den scherpen toon in het schrijven van de vrijgemaakten. Nu geef ik aanstonds toe, dat alles, wat, zonder noodzaak, pijn doet uit ons spreken en schrijven moet worden geweerd.

Den nadruk leg ik hierbij op dat „zonder noodzaak”.

Een dokter moet zijn patient wel eens pijn doen. In de polemie is het wel eens noodig iets te zeggen dat zeer doet, om der wille van de waarheid en ook om hem, wien het aangaat, daardoor tot inzicht van zijn dwaling en tot inkeer en zoo tot geneezing te brengen.

Dat vergete men nooit bij het beoordeelen van den scherpen toon.

Overigens wil ik altijd helpen weren uit den strijd alle scherpte, die vrucht zou zijn van persoonlijke geprikkeldheid of uit het behagen in ander leed.

En nu hoop ik, dat men in het kamp onzer bestrijders ook zelf naar dezen regel leert handelen.

Men valt er over, dat onzerzijds wel eens scherpe woorden vallen.

Maar heeft men er wel erg in, dat het veel en veel erger is in zachte woorden een mensch valsche beschuldigingen naar het hoofd te werpen, dan hem in scherpe woorden de waarheid te zeggen?

En nu, dat eerste, in zachte woorden iemand valsche beschuldigen —, daaraan maakt men zich van synodocratische zijde tegenover ons telkens schuldig.

Nog maar kort geleden beweerde een dominé in Friesland, dat ik gezegd zou hebben, dat een mensch uit zichzelf kan gelooven.

Dat zou dus zuiver Remonstrantsch zijn of eigenlijk nog erger, de Remonstrant immers houdt toch nog altijd vast, dat er een aansporing, een aansporing van Gods zijde noodig is om den mensch tot het geloof te doen komen.

Een andere absoluut valsche voorstelling, die men telkens weer van ons geeft is deze, dat wij zouden zeggen: „als gij maar in het Verbond zijt en het zegel

van den doop hebt ontvangen, dan zijt gij klaar, dan zijt gij voor eeuwig binnen; zelfonderzoek is dan niet meer noodig”.

Zondag 20 October hield ik een Radio-preek, waarin ik het bondsvolk, met alle kracht, waarover ik beschikte, heb gezegd, dat een bondeling, die niet met zijn hart gelooft en niet door dat geloof den eisch van het Verbond volbrengt, omkomt, tenzij hij zich bekeert.

Iemand uit Zoeterwoude schreef mij: „Met genoegen en veel zegen heb ik Zondagmorgen naar uw preek geluisterd voor de radio. Doch één punt is mij niet duidelijk uit uw preek.

Naar mijn bescheiden meening is de opvatting over het Verbond der genade bij de broeders en zusters naar Art. 31 K. O., dat degenen, die gedoopt zijn, ook in het Verbond zijn en dus niet meer verloren gaan.

Doch, dominé, nu sprak u in uw preek over ontrouwe broeders en zusters in het Verbond en wanneer wij aan de roepstem Gods geen gehoor geven, dat wij dan verloren gingen.

Maar, dominé, hoe kan dat nu, wie zijn dat nu. Zou u mij in dezen den rechten weg willen wijzen. Dit is voor mij een erg donker punt. En daar ik thans tot de dwalenden behoor naar uw meening, zou ik gaarne van u een antwoord ontvangen en nadere uitleg in dezen”. —

Ziet, daar hebt ge nu een synodale broeder, die waarlijk reent, dat wij aldus leeren: „Iedere gedoopte is in het Verbond; in het Verbond zijn beteekent: niet meer verloren te kunnen gaan; dus alle gedoopten worden behouden”.

Deze broeder is hierin ter goeder trouw, dat merkt ge aan alles.

Maar hoe komt hij toch aan deze voorstelling van zaken? Uit de eigen geschriften van de vrijgemaakten kan hij dit niet hebben. Nooit heeft één van ons dat gezegd of geschreven.

De fout van dezen broeder ligt als ik het goed heb hierin, dat hij uitgaat van zijn eigen verbondsbeschouwing en die indraagt in ons betoog.

Hij staat op het standpunt, dat iemand, die in het Verbond is niet verloren kan gaan. Wij zeggen: „alle kinderen der geloovigen zijn in het Verbond en ontvangen den doop als zegel daarvan”.

Hij concludeert daaruit: „dan zeggen jullie dus, dat alle gedoopten zalig worden.

Maar zoo mag men natuurlijk niet redeneeren. Dan komt men altijd tot verkeerde conclusies.

Onze verbondsbeschouwing is een andere dan de zijne.

Volgens hem is bondeling-zijn hetzelfde als uitverkoren-zijn. Maar dat is niet juist. Bondeling-zijn beteekent, dat God ons in Zijn belofte het heil des Verbonds heeft gegeven.

Zal dat heil nu in ons worden uitgewerkt, gerealiseerd, dan moeten wij de belofte in het geloof aanvaarden.

Dat mogen, dat moeten wij. Doen wij dat niet, dan gaan wij verloren.

Dit hebben wij altijd en overal gepredikt en geschreven.

Dat deze broeder, die geen theoloog is, tot deze vergissing komt is begrijpelijk, ofschoon niet te verontschuldigen. Als hij met aandacht had gelezen wat van onze zijde geschreven is, dan zou hij beter hebben kunnen weten.

Maar de groote schuld ligt hier bij de leidslieden, die door hun voorstelling van zaken oorzaak worden, dat de gemeente zoo gaat denken.

Ik heb hier voor mij liggen de „Toelichting”, die indertijd van synodewege gegeven is op de leerspraken van de synode van 1942.

Daar lees ik op blz. 21, regel 14 v. o.: „Elke voorstelling, alsof ieder, aan wien het uiterlijk teeken des doops is toebediend, daarmede de persoonlijke verzekering van het kindschap Gods en het eeuwige leven heeft ontvangen, is in strijd met de waarheid”.

Dat mannen als Prof. Aalders, Dr Berkouwer, Dr Popma en Prof. J. Ridderbos, die dit stuk opstelden, zoo durven spreken, dat is heel erg. Daardoor wordt de indruk gewekt, dat de bezwaarden een voorstelling van zaken gaven als in deze woorden wordt geteekend.

En, nog eens, dat vind ik heel erg. Want deze mannen konden weten, dat nooit iemand van ons zulke dingen heeft beweerd.

Zij konden het weten, dat wij altijd hartstoechtelijk hebben gepredikt: „als gij niet gelooft de belofte, als gij u niet bekeert, dan komt gij om, ook al zijt gij een bondeling, al zijt gij gedoopt en dan zal uw doop uw oordeel verzwaren.

Dat konden deze mannen weten.

Maar zij hebben ook, evenals de broeder uit Zoeterwoude hun verbondsbeschouwing en doopebeschouwing aan ons betoog ten grondslag gelegd en kwamen daardoor tot hun valsche conclusies en voorstellingen.

Zoo zijn deze valsche voorstellingen in de gemeente ingedragen. Hiermee hangt saam de bewering, dat wij van geen zelfonderzoek zouden willen weten.

Natuurlijk, als het waar was, dat naar onze overtuiging alle gedoopten naar den hemel gaan, zou er bij ons geen plaats zijn voor zelfonderzoek. Maar zoo is het immers niet.

Zeker, wij verwerpen het zelfonderzoek, waarbij men aan de hand van kenmerken er achter zoekt te

komen of men zich het heil des Verbonds wel mag toeëigenen, waarbij men de zekerheid laat rusten op wat men bij zichzelf heeft gevonden.

Dat recht om mij het heil toe te eigenen ontleen ik enkel aan de belofte, die de Heere mij in den doop heeft bezworen.

Teveel heb ik in de gemeente gezien de ellende, die vrucht is van dat zelfonderzoek, dat vraagt: „behoor ik er wel bij; is, wat ik bij mij zelf bevind wel echt, ben ik wel waarlijk wedergeboren, dan dat ik daaraan ook maar een stroobreed zou willen toegeven”.

Het zelfonderzoek, waartoe ik opwek en waartoe alle vrijgemaakte predikanten opwekken is dit:

„God de Heere heeft u beloofd vergeving der zonden en eeuwig leven; geloof gij die belofte, ja of neen?

God eischt van u, dat gij radicaal breekt met alle zonde, en dat gij Hem dient naar Zijn Woord; doet gij dat, ja of neen?

En als gij niet gelooft, niet met uw zonde breekt, bekeert u dan, eer het te laat is, of gij komt om”.

Nu kan deze opwekking tot zelfonderzoek op onderscheiden manier gedaan worden.

Daar zijn er, die zeggen: „gij moet niet de vraag van zelfonderzoek en de opwekking tot zelfonderzoek met zoovele woorden tot de gemeente richten; gij moet alleen dood en leven zoo duidelijk prediken dat daardoor het zelfonderzoek bij de hoorders geboren wordt”.

Anderen zullen ook direct tot het zelfonderzoek opwekken. Dat is tenslotte een homiletische quaestie, waar ik nog wel gaarne eens over wil schrijven.

Maar dat wij van zelfonderzoek niet zouden willen weten is niet waar en kan, gezien onze verbondsbeschouwing ook onmogelijk waar zijn.

D. v. D.

GRONINGER BRIEVEN

Amice frater.

De diepste oorzaak van den afval, waarin ons werelddeel al meer verzinkt, en die niet het minst werkt in het rumoerig gesprek over vernieuwing, zoowel in wat wij wereld plagen te noemen als in wat zich zelve kerk heet, is ongetwijfeld de hoogmoed van het natuurlijke menschenhart.

Ik denk nu aan een tweetal opmerkingen, die Vinet eens maakte in een lezing over het werk van Voltaire.

De eerste was deze, dat dit werk hem altijd weer denken deed aan een stuk hout in het water. Gij kunt het naar beneden drukken, maar, laat uw hand even los, het springt weer naar boven.

In volen zin is dit waar voor onzen tijd. En het kenmerkt eigenlijk heel de historie der afglijding van het Christelijk Europa.

Als de hoogmoed der menschen in ongeloof en revolutie hoog is opgeklimmen, komt God de Heere nog met Zijn oordeelen, om tot bekeering te roepen.

Het hout wordt naar beneden gedrukt. Maar nauwelijks laat Gods hand even los, of het springt weer omhoog, en drijft verwaander dan ooit op de woelige golven der wereldzee.

De tweede opmerking geldt niet de wereld maar het geloovige kind van God. Voltaire, dus zegt Vinet, heeft meer dan iemand de zaak van den vorst der duisternis gedend, maar dalen wij af in de diepten van zijn en van ons hart, vinden wij daar iets anders menigmaal?

Treffender zegt het nog Calvijn, als hij ons vermaant hoe wij gedurig moeten bidden, dat Hij aller verstand en hart onderwerpe aan de vrijwillige gehoorzaamheid aan het Woord Gods. Alleen als het Woord wordt geëerd is er uitkomst te wachten. „Daarom moet men neerdalen tot de goddeloosheid, die hardnekkig en met wanhopige woede Gods heerschappij weerstaan. God richt dus Zijn Koninkrijk op wanneer Hij de gansche wereld vernedert, maar op verschillende manieren: want van sommigen temt Hij de overmoedigheden, van anderen breekt Hij de ongetemde hoovaardij. Wij moeten wel wenschen dat dit dagelijks geschiede”.

Dit woord is in dubbele mate geschikt voor onzen tijd, want met den afval rijst de hoogmoed en de overmoed.

Allen vorige pogingen om een nieuwe wereld te scheppen, waarin de mensch volkomen zijn eigen lot beheerscht, mogen zijn mislukt, nu zal het gaan.

Omdat de natuurlijke mensch ondanks alle wisseling dezelfde blijft, herhaalt zich ook in verschillend kleed een veelgelijkt gebeuren.

Wat zien we na de reformatie der zestiende eeuw, die Europa voor den vreeselijken val in de revolutie had behoed?

Voorreest het voortgezette werk der renaissance, een meer of minder Christelijk gekleurd humanisme, met zijn hoogmoedig betoog over de kracht der rede.

In de tweede plaats hernam een eenigermate hersteld Rome weer de oude pretentie der wereldheerschappij en streefde het er in de tegenreformatie krachtiger naar dan ooit.

In de derde plaats dreigde meer dan te voren een overmoedig staatsabsolutisme in het werk van de goddelooze Bourbons, Stuarts en Habsburgers.